

ACC. N:R M. 8128 : 1-7.

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

Landskap: *Skåne*

Upptecknat av: *Håkan Ek*

Härad: *Marjagers*

Adress: *Olofsgat. 6, Härlinge*

Socken: *Härlinge*

Berättat av: *Håkan Ek*

Uppteckningsår: *1942*

Född år *1869* i *Löderwidinge*

*Om ägg och ägglesar.*

*s. 1-7. L. u. F. 24*

ACC. N:R. M. 8128:1.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Håkan Ek

Härad: Haryägers

Adress: Olofsgråtan Håvlinge

Socken: Håvlinge

Berättat av: Håkan Ek

Uppteckningsår: 1942 januari Född år 1869 i Södersvidinge!

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

Om ägg och ägglekars. L. u. F. 24.

L. u. F. 24.

1. Här i mellersta delen av Haryägers härad har jag inte hört talas om att det förekommit några ägglekars. Jag har hört talas om att vid Simbrishamn och Brantevik förekom för tio år sen att skeppare och fiskare brukade plocka eller rulla ägg.
2. Det var påskdagens f. m. som de brukade plocka ägg.
3. Hur själva lekten tillgick vet jag inte men de vann ägg från varandra. Den lektes utomhus vid hamnen och av både äldre och barn.

Skriv endast på denna sida!

4. ~~De~~ Om äggen var kokta och färgade  
vet jag inte, men jag håller det för troligt.<sup>2</sup>
5. Då äggen man här i trakten på 1870  
a 1880 tålet kokade äggen påsklördagen  
färgade man dem alltid artingens mök-  
gula i lökskal eller stendlar, ljusgula  
i hundkå - *Anthriscus silvestris* - grön-  
aktiga i ännor (*Bactrisippa*) - *Pulsatilla vul-*  
*garis* - Dessutom användes äggfärger som  
köptes hos handlunden, i de enklare  
hemmen färgades äggen i kaffesump då  
äggen blev ljusgråbruna. Färgen lades  
i vattnet var äggen kokades, så de blev  
enfärgade. Herber och bilder förekom  
i regel inte. Numera färgas äggen mest  
i köpta äggfärger och där som är större  
barn eller ungdomar kan det förekomma  
verser och mönster genom att klustra ~~att~~

på utskuret papper eller måla på med  
vattenfärg.

6. Då ägglekur icke förekommit här på  
orten efter vad jag vet, så vet jag ingen-  
ting om gille, tävlan eller dylikt.

7. Jag vet inte om någon som har reda  
på om ägglekur förekommit här på orten.

8. För, då matvårdningen hos bönderna  
var enklaste än nu brukade tjänstefolket  
få ägg av husbondefolket påskdagarna  
som samt en halv eller en hel kaka fint  
bröd. Antalet ägg som var och en fick  
var olika på olika ställen, drängen fick  
omkring 15 st. andra drängen 2 st mindre  
minst drängen 2 st mindre igen och så  
vaktspägen 8 a 10 st. Med pigorna var  
det på samma sätt störst pigan fick 10 st.  
och så 2 st. mindre för nästa o. s. v.

3

På somliga ställen fick alla drängarna vardera lika många, 10 a 12 st. Om drängarna hade gett pigorna fastlagsbuddar så gav pigorna påskägg i stället. Ett tjänstefolk fick koka ägg om påsken var mest därför att de oftare sällan fick koka ägg den andra tiden på året.

Somlig pastorat brukade konfirmanderna ge ägg (okokta) till prästen den sista gången före påsk när de var hos honom. I Norrvidinge var det troligtvis 1884 som konfirmanderna gav ägg till prästen sista gången. Jag blev konfirmerad 1885 av en pastor och som han inte själv hade husfull gav vi honom 50 öre vardera och han tackade och tog emot. Om det förekom fler år vet jag inte, men i Flöj och W. Starabys hade det upphört. X det var ett tyg de brukade ge.

tidigare. Om det var en sista rest av prestetionder eller det var för att muta prästen vet jag inte.

9. Angående påskharen känner jag ingenting om.

10. Äggtoddy dracks icke vid någon bestämd tid, och det förekom sällan att det dracks äggtoddy.

11. Att sjunga för ägg var troligtvis när de sjöng maj i by valborgsafton, men som det upphörde här på orten på 1850- och 1860-talet så är här ingen som minns något om det.

12. Att gömma ägg (kokta) till nästa påsk borde jag talas om på 1880-talet, om man då nog sönder det efter ett år. Kunde man se om man blev rik eller fattig. Om gulden och vitans var i det närmaste intorkad blev man fattig och om det i det närmaste var fullt blev man rik.

13. Om man inte korsade skulern när man  
ätit ägg sadde det att det betydde otur  
eller olycka. På 1880 talet brukade somliga  
drängar hänga upp äggskal i drängkammar-  
ren och då kunde man se blå, gula, röda  
och gröna äggskal upphängda på ~~spis~~ spik,  
inslagna i tjälkarna i drängkammaren.  
Det ansågs för en vacker dekoration.  
Att sätta äggskal på pionknopparna gjorde  
man för att blommorna inte skulle sluta  
alla på en gång, utan man skulle få längre  
blomningstid på dem. Eva Wigström skri-  
ver i "Från Haresåten och Bondgården" i  
berättelsen "hos Sankt Olof" att i norra  
Skåne var det brukligt att sätta äggskal  
på pionknopparna midvinterafton  
för att folk inte skulle få ont i näsan  
om de sedan luktade på blommorna.

ACC. N:R. M. 8128:7.

Det kunde inte brukas här på orten av  
det enkla skälet att pionerna har  
blommat slut redan i mitten av juni  
månad.

14. Att icke äta ägg någon viss dag känner  
jag ej till.

15. Att lägga ner ägg bland säden i åker  
har jag inte hört talas om, men det kan  
nog hända att det förekommit för längre  
tid tillbaka. Att konservera ägg genom  
att lägga dem i mullt var det somliga  
husmödrar som brukade.

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

7  
bevarad 12 juli  
Cup